

איש חי
רב פעלים
רודף צדקה וחסד
ה' **משה שניצר**
ז"ל
ב"ר מנחם מנדל ז"ל
תנצב"ה

מאורות הדף היומי

עלון שבועי ללומדי "הדף היומי"

האשה
החשובה רודפת
צדקה וחסד
מרת **ורדה שניצר**
ע"ה
ב"ר מאיר ז"ל
תנצב"ה

י"ו ע"ב ביהמ"ד למגידי שיעור "דף היומי" בראשות הגר"ד קובלסקי שליט"א וע"י קרן ברכה ומוטי זיסר

גליון מס' 623

מסכת מנחות נ"ג-נ"ט

בס"ד, כ"ז ניסן תשע"א

השבוע בגליון

- ◆ המיוחד שבאכילת שיירי מנחות
- ◆ אפייה, חימוץ, גילוח במכונה ובסם - נחשבות פעולות של המבצע?
- ◆ עשיית קידוש על יין ממותק, הנידון, הדעות וההלכה
- ◆ "דבש" מהו?

- ◆ החורים שבמצה, נכללים בשיעור "כזית"?
- ◆ כיצד לחשב את שיעור הלחם שאנו אוכלים?
- ◆ חורי המצה
- ◆ מעמדו של הקרח בהלכה
- ◆ דין המים אינו משתנה עם קפאונם

◆ ערימת אשפה קפואה

דבר העורך

לאן נעלם החתן?

היה זה לפני עשרות רבות בשנים. באותם זמנים היו הנגרים עושים את מלאכתם נאמנה. הנגר היה מניח גזע עץ עבה על סדנו ובוקע ממנו גושים עבים ומגושמים, מרכיב אותם זה על זה, מחשקם בזרועות פלדה הגונות והרי לך דלת. דלת שכזו, כבדה וחסיה הצצה במשך כל שעות היום בין ר' משה לבין הבלי העולם הזה.

סדר יום קבוע היה לו לרבי משה סוקולובסקי, אברך משי שנסמך על שולחן חותנו הנכבד מבני העיר בריסק, בשנות כהונתו של רבינו בעל ה"בית הלוי" זצ"ל.

בכל יום לאחר תפילת שחרית, היה ר' משה נוטל עמו את ספריו ומשכיך עצמו בחדר קט הסמוך לבית חמיו, ויושב והוגה בתורה בדבקות שאין לתארה.

זמירותיו ונגינותיו העליזות היו לשם דבר. לאחר עמל של שעות ארוכות בתורה, היתה נגינה עליזה פורצת מגרונו של ר' משה והאושר העילאי שנאגר בו, פרץ באחת דרך מיתרי קולו שנענו בשמחה למשימה.

עם צהרי היום, היה ר' משה שווה לזמן-קט מלימודו, סועד את ליבו בחברת בני המשפחה וממשיך בלימודו שעות רבות נוספות.

ויהי היום ור' משה בושש מהגיע, רעייתו והוריה המתונו בסבלנות לתלמיד חכם הצעיר שכה העריכו, אך משארכה השעה יצאה רעייתו אל החצר ודפקה קלות על דלת חדרו כדי להזכירו כי הגיעה העת לאגור כח.

נקישותיה החלושות נשמעו בקושי, אפילו לאזניה. "בוודאי נקישותי אינן חודרות בעד הדלת הכבדה" חשבה לעצמה בעודה חובטת על קירות החדר, שמא ישמע בעלה את קריאותיה ויסור עמה לסעודת הצהריים. דקות ארוכות עמדה רעייתו ונקשה, דפקה, תבטה, אך מאומה לא התרחש. אפילו רחש קל ביותר לא בקע מבין כתלי החדר.

משחלפו דקות ארוכות, שבה רעייתו לבית הוריה והזעיקה את אביה שהחל לחשוש לשלום חתנו. הלה, דפק וחבט גם הוא בדלת העץ. תחילה בעדינות מה, ואט אט החלו דפיקותיו להתגבר וכעבור זמן לא רב מצא את עצמו החותן הנכבד חובט על דלת העץ הכבדה בשתי ידיו במלא כוחו. בהפוגה שבין החבטות ניסו בני המשפחה לכרות אוזן, שמא

דף נד/א תתן התר בשר העגל שנתפח

החורים שבמצה, נכללים בשיעור "כזית"?

שיעורי התורה, כזית, כביצה ורביעית, הם שיעור נפח של מאכל, אולם אין חשיבות למשקלו של החפץ הנידון, לאיכותו או לחשיבותו, למעט מספר מקרים יוצאים מן הכלל, כגון, צמר "ראשית הגז" הניתן לכהנים, ובשר הנאכל על ידי בן סורר ומורה. כך מסכם זאת הרמב"ם (בפי המשניות, טהרות פ"ג משנה ד'): "כל השיעורים אין הולכים בהם אלא אחר שיעור הגודל [נפח] ואין חוששים אם מחולחלין [חלולים] או מוצקים [דחוסים], לא לעניין הטומאה ולא לעניין האיסור וההיתר".

מאכל שהצטמק או תפח: גמרתנו דנה בחפץ שנפחו אינו קבוע, שהצטמק מכפי שהיה בתחילה או לחילופין תפח, אם יש לדונו כמצבו הנוכחי או כמצבו הקודם. וכגון, מאכל טמא בשיעור כביצה שהתמעט משיעור זה שוב אינו מטמא, כמו כן כזית מן המת שהצטמק ואינו עומד על שיעור כזית, אינו מטמא. מסקנת גמרתנו, כי הן מאכל שבתחילה לא היה בשיעור הראוי ותפח לאחר מכן, והן מאכל שבתחילה היה בשיעור הראוי והצטמק, הרי הם מחוסרי שיעור ואינם מטמאים.

כיצד לחשב את שיעור הלחם שאנו אוכלים? ומכאן לחיי היום יום. אנו יודעים כי האוכל מאכל בשיעור כזית, מתחייב בברכה אחרונה. לאור הכלל שזה עתה התוודענו אליו, כי שיעורו של מאכל שתפח אינו גדל עמו אלא נותר מצומק כשהיה, לכאורה, יש להפחית משיעור הנפח של המאכל את החללים שהתהוו בו, וכגון, ממיני מאפה, ביניהם הלחם השחור העשוי חלולים חלולים, יש להפחית את שיעור החללים שבו. אכן, זוהי שיטתו המפורסמת של בעל "זרע אמת" (ש"ת ח"א סימן כ"ט, והובאה ב"משנה ברורה" סימן ר"י ס"ק א').

יש להבדיל בין תפיחה חיצונית, לבין תפיחה שהיא צורת המאכל: ברם, יש אחרונים שחולקים על דעתו וסוברים, כי אין להתייחס למאפה כאל מאכל מצומק שתפח, אלא נפחו הנוכחי הוא הנפח הראוי לו. שכן, יש להבדיל בין מאכל שהעמידוהו בשמש והצטמק או תפח, לבין מאפה שזוהי צורת עשייתו. כלומר, מאחר שזוהי צורת המאכל, בלתי הגיוני לקבעו בתחומי השיעור המצומק שבו היה נתון בתחילת עשייתו, ויש לשערו לפי מצבו הנוכחי. את דעתם זו הם מוכיחים מן המשנה (עוקצין פרק ב' משנה ח'): "פת ספוגנית משוערת כמות שהיא, כולל חלליה הזעירים, לבד מאשר חללים גדולים, וכך פסק להלכה ה"משנה ברורה" (שעה"צ סימן תפ"ו ס"ק ג').

מה דעתו של ה"חפץ חיים"? פוסקים בני זמנינו העירו, כי מדברי רבינו ה"חפץ חיים" זצ"ל אי אפשר לדעת בבירור מה דעתו בנושא, מאחר שבמקום אחר (סימן ר"י ס"ק א') נראה שהכריע להחמיר כדעת ה"זרע אמת". אך למעשה דעת גדולי הפוסקים שלא כדעת ה"זרע אמת" (עיין "שונה הלכות" להגר"ח קנייבסקי שליט"א סי' תפ"ו סעיף ד'), ומכל מקום לבני עדות המזרח ראוי להחמיר בזה (ספר "וזאת הברכה" בירור הלכה" א').

חורי המצה: מעתה, האוכל מאפה משער את נפחו לפי גדלו הנוכחי, למרות אווריריותו ואי דחיסותו. אכן, גם כאשר אנו משערים "כזית" במצה, אין אנו נדרשים להפחית את החורים הנקובים במצה מאמדם הנפח, מאחר שזוהי צורת המאכל, לבד מאשר חורים גדולים מאד, שאין לחשבם בנפח המצה (עי' מידות ושיעורי תורה שם סעיף ח' ובהערות, וספר "וזאת הברכה", פרק בירורי הלכה, בירור א', ובקונטרס שיעורי אכילה שבסופו). אולם הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א העיר ("שונה הלכות" שם), כי לדעת ה"חזון איש" זצ"ל (עוקצין שם), חז"ל הם שהורו לשער את חללי המאפה

זעילוי נשמת

הר"ר **זרח פלוק** ז"ל

ב"ר מרדכי ז"ל נלב"ע כ"ח בניסן תשי"ט

תנצב"ה

הונצח ע"י בנו ידידו הר"ר **אברהם פלוק** ומשפ' שיחי-ת"א

זעילוי נשמת

מרת **עדה שור** ע"ה

ב"ר איזיק ז"ל נלב"ע ג' בניסן תשע"א

תנצב"ה

הונצחה ע"י בעלה **יעקב שור** הי"ו
ילדיה, כלתה, חתניה ונכדיה שיחיו

פנינים

דף נג/א ואי בר אבהו ולא בר אוריין אישא תיכליה

בעגלה שעל ארבעת המנופים

על המתגאה בייחוסו ומסתפק בו, היה רבי יחזקאל מקוזמיר אומר:

משל למה הדבר דומה? לעגלה עמוסה ששקעה בביצה של רפש ולא עלה בידי הסוסים להניעה. מה עשה בעל העגלה, הביא מנוף אשר הרים את העגלה והציבה במקומה. עמד שם שוטה אחד, וראה שהמנוף טוב מהסוסים, נשא קל וחומר בעצמו: ומה מנוף אחד טוב מסוסים, ארבעה על אחת כמה וכמה. הלך והעמיד עגלה על ארבעה מנופים, והמתין שתנוע... ועדיין הוא ממתין...

היחוס, סיים, הוא מנוף להעלות מן הרפש, לנסוע עליו - בלתי אפשרי, והחושב כי די בו אינו אלא כאותו שוטה ("לענוים יתן חן", עמ' קפ"א).

דף נז/א כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו

יותר מתוק מדבש

התורה הורתה (ויקרא ב'יא): "כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה".

אמר האדמו"ר מגור, בעל "אמרי אמת" זצ"ל, למרות שהדבש מתוק מאין כמוהו, אין מתוק יותר מאשר לקיים את מצוות התורה...

דף נה/ב במקום אשר תשחט העולה תשחט החטאת

הרהור שקדם לחטא

"במקום אשר תשחט העולה תשחט החטאת".

עולה באה על הרהורי הלב ומקומה בצפון. **החטאת** לא היתה צריכה לבוא בצפון, אלא שכל חטא בשוגג, שעליו מביאים חטאת, קדם לו הרהור ומחשבה לעשות, שלא יצא לפועל, ובה בסופו של דבר בצורה לשעת שוגג. על הרהור זה, הנלווה לכל חטא בשוגג, באה חטאת בצפון... ("שם משמואל").

דף נח/א מוצא שפתיך תשמור

אמת!

"ה'חזון איש" זצ"ל נהג להתפלל מדי יום מנחה גדולה בשעה מסויימת.

מעשה ונתקשו לכנס מניין לבית הכנסת שבביתו לשעה האמורה. רק רבע שעה לאחר השעה הקבועה נמצא העשירי למניין. אלא שאז צצה בעיה חדשה. אחד הנוכחים שאל את "החזון איש", "הזמנתי אדם לביתי לשעת הצהריים, ועקב איחור התפילה, אותו אדם ימתין עלי, מה עלי לעשות?" **אין** כאן שאלה כלל, השיב "החזון איש", יבטל המניין על ידך, ומדיבור האמת לא תזוז!... **ואכן** כך היה - נתבטל המניין אותו יום... ("מדבר שקר תרחק", קמ"ג).

כמו כן, הרמב"ם בספר המצוות מונה את אכילת הקרבנות על ידי הכהנים כמצווה, אך אינו מכליל במצווה זו את אכילת המנחות על ידם אלא מחשיבה כמצווה נפרדת. הרי לנו, כי אכילת המנחות שונה מאכילת יתר הקרבנות.

דף נז/ב הניח שאור על גבי העיסה

אפייה, חימוץ, גילוח במכונה ובסם - נחשבות פעולות של המבצען?

חובה להקדים בפתח המאמר, כי ספרים וחיבורים שלמים עוסקים בנושא הבא, ובמאמרנו הנוכחי נתמקד בנקודה מסויימת מתוך הדיון הרחב, בקשר לסוגייתנו.

העמסת גרעיני חיטה לריחיים: מקרים שונים ומגוונים הובאו לפני הפוסקים במהלך הדורות, כדי שיחוו את דעתם עליהם, אם אדם שביצע פעולה מסויימת אכן ביצע אותה. נשמע מסובך? פשוט מאד. הנה לדוגמא, בעל "מגן אברהם" (או"ח סימן רנ"ב ס"ק כ' ועיין "אגלי טל" מלאכת טוחן ס"ק ח') מביא מקרה של אדם שתפקידו היה להעמיס גרעיני חיטה לתוך ריחיים. זו היתה משימתו. את גלגלי הריחיים לא היה עליו לסובב, הללו נהדפו ללא הרף על ידי מים שזרמו במורד הנהר. אדם זה לא "טחן", הוא הניח את הריחיים בלבד ובכל זאת הוא נחשב טוחן.

הנחת קורה על צוואר חבריו: כעת נעקוב אחר מקרה פשוט יותר. אדם הניח קורה כבדה מאד על חבריו, וכעבור דקות אחדות נפח האומלל את נשמתו. איש מאיתנו לא יתן למניח הקורה להימלט מענשו באמתלה שהקורה הרגה את חבריו ולא הוא, שהרי הוא זה שהניחה עליו.

הנחת שאור בפסח על גבי עיסה: עד כאן הדברים פשוטים. עתה, הבה ניתן את מחשבתנו ליהודי שלש עיסה בפסח, ולאחר מכן הניח שאור על גבי העיסה. כצפוי, השאור תסס, החמיץ את העיסה ולפנינו חמץ מושלם. היש לייחס את החמצת העיסה למניח השאור? לכאורה, אין כל הבדל בינו לבין המניח הקורה הכבדה על צוואר חבריו, שניהם עשו מעשה בעל פעולה מתמשכת המביאה לתוצאה שאינה מוטלת בספק.

פעולת החימוץ מתחדשת לאחר הנחת השאור על העיסה: אולם, אם נבודד לגורמים את שלבי פעולת הקורה ואת שלבי פעולת השאור, נבחין בשוני בולט ביניהם. הקורה מוחצת את הנמצא תחתיה מחמת כובדה. השאור מחמיץ את העיסה בגין תסיסתו. ההיתה הקורה כבדה לפני הנחתה על צוואר הנרצח? - ודאי שכן. ההיה השאור תוסס בטרם הנחתו על העיסה? - ברור שלא. מעתה, מניח הקורה הניח 100 קילו על צוואר חבריו, ויש לייחס אליו את מעשה הריגת חבריו, אך השאור הוא בעל פעולה מתחדשת הגוברת והולכת עם התסיסה - ואם כן, לכאורה, אין לייחס למניח השאור את פעולת ההחמצה, משום שהשאור פועל מכח התסיסה הנפעלת **לאחר** הנחת השאור. אכן, זוהי דעתו של הגאון רבי יעקב עמדין זצ"ל, כי יש לחלק בין המקרים (ש"ת שאילת יעב"ץ חו"מ סוף סימן ט"ז) [לטובת הלומדים נצטט את לשונו הזהב: **"שאפי נתן בו שאור, מ"מ אינו מחמיץ מידי, והו"ל כסוף חמה לבוא סוף צנה לבוא"**, עפ"י הסוגיה בסנהדרין עז/א].

ההוכחה הברורה מסוגייתנו, כי גם הנחת שאור מתייחסת לאדם: ברם, אחרונים רבים תמהים על דעתו של היעב"ץ, לאחר שמסוגייתנו מוכח שלא כדבריו. שהנה, הלכה היא שאסור להחמיץ את המנחות. גמרתנו מביאה את דעת רב, כי הכהן אינו רשאי להניח שאור על העיסה כדי שתחמיץ, וכהן העושה כן חייב במלקות. מאחר שאנו יודעים, כי "לאו שאין בו מעשה - אין לוקין עליו", היינו: אדם העובר עבירה שאינה כרוכה בעשייה - אינו לוקה, מוכח מגמרתנו, המצווה להלקות את מחמיץ המנחות, כי העובדה שהעמיד את השאור על העיסה והניח לה להחמיץ, מייחסת לו את כל השלבים הבאים שנוצרו מכוחו. פשוט וברור.

גילוח פאות הזולת באמצעות תער חשמלי: הגאון רבי צבי פסח פרנק זצ"ל (ש"ת "הר צבי" יו"ד סימן קמ"ג), דן בנושא זה לגבי יהודי המגלח את פאותיו של חברו בתער חשמלי. אדם זה עובר על איסור "לא תקיפו", למרות שגזיזת השערות נעשית על ידי המכונה, מאחר שהוא מכוון את המכונה על ראש המתגלח ולמעשה "מנהיג" אותה, ואין הנידון דומה למניח בצק שיתפח מעצמו, אלא הספר נחשב שותף פעיל בכל התהליך מתחילתו ועד סופו.

גילוח פאות הזולת באמצעות סם: אולם, אם נחפש מקרה של ספר הדומה למניח שאור, נמצאנו בספר שיניח סם גילוח על פיאות חברו, לדעת בעלי התוספות הסוברים כי גילוח הפיאות אסור גם שלא על ידי תער. ספר זה הרי הוא כמניח שאור. שניהם הניחו חומר שפועל את פעולתו במשך מספר דקות, ולדעת היעב"ץ אין לייחס אליהם את הפעולות שהתחוללו בעטייהם והוא לא יתחייב מלקות על פעולה זו [ועיין שם ב"הר צבי" שהוסיף וכתב לחלק בין סוגייתנו לבין גילוח בסם].

דף נז/א כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו

עשיית קידוש על יין ממותק, הנידון, הדעות וההלכה

שוב אנו ניצבים בפני דיון הלכתי מעניין מאד, המשלב בתוכו את דיני בית המקדש עם הלכות הנוגעות לחיי היום יום. הדברים אמורים לגבי היין הראוי לקידוש בשבת המלכה. במסכת בבא בתרא (דף ע"א) מבואר: "אין אומרים קידוש היום אלא על היין הראוי לינסך על גבי המזבח". בעזרת ה' בעת לימוד מסכת בבא בתרא במסגרת הדף היומי, נרחיב בנושא יין הפסול לקידוש, כגון, יין שריחו רע. אך במאמר זה נתמקד בשיטתו הייחודית של הרמב"ם (הל' שבת פרק כ"ט הל' י"ד) הפוסק: "אין מקדשין אלא על היין הראוי לנסך על גבי המזבח, לפיכך, אם נתערב בו דבש או שאור אפילו כטיפת החרדל בחבית גדולה אין מקדשין עליו, כך אנו מורין בכל המערב". פסיקתו זו מבוססת על הוראת התורה הנידונה בסוגייתנו (ויקרא ב'יא): "כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה". כלומר: מאחר שאין להקריב קרבן ומנחה שיש בהם דבש, גם אין לקדש על יין שיש בו

לעילוי נשמת

ה"ר **נחום Natahn Stark** ז"ל

ב"ר אברהם אשר ז"ל נלב"ע כ"ו בניסן תשל"ו

תנצב"ה

הנוצח ע"י המשפחה שיחיו

לעילוי נשמת

מרת **רייצא רחל סימינובסקי** ע"ה

ב"ר דוד אליהו ובאשה טופל ז"ל

נלב"ע א' באייר תשס"ט

תנצב"ה

הנוצחה ע"י המשפחה שיחיו

דבש. אלא, שעלינו לחדד היטב את הגדרת איסור הקרבת קרבן עם דבש, כדי להבין את שיטתו של הרמב"ם. זאת נעשה בסיועו של הגר"ז מבריסק זצ"ל, כלהלן.

מאכל שמעורב בו דבש, הופך לסוג פסול, או שהדבש שבו פסול? כאשר נבקש להתבונן באיסור להקריב קרבן או מנחה שיש בהם דבש, נמצא, כי באפשרותנו להגדיר את האיסור בשתי הגדרות שונות זו מזו. אפשר, שהתורה אסרה את הקרבת הקרבן, מאחר שעל ידי הקרבתו יעלה הדבש על המזבח, והתורה ביקשה למנוע העלאת דבש על המזבח ("מנחת חינוך" מצווה ק"ז אות ד). יתכן גם, כי קרבן או מנחה שמעורבים בהם דבש, נפסלים בעצמם! כלומר, איסור העלאתם על המזבח אינו כדי למנוע את הקרבת הדבש בלבד, אלא הם עצמם הפכו לסוג שאינו ראוי לעלות על גבי המזבח.

נשוב כעת להוראת הרמב"ם, כי אין לקדש בין שמעורב בו דבש, ונבחין על נקלה, כי ניתן להבינו רק באמצעות ההסבר השני. שהנה, אם הקרבן שהתערב בו דבש אינו אסור באיסור עצמי, קשה להבין מדוע חבית יין שטיפת דבש נפלה לתוכה אינה ראויה לקידוש. הרי היין עצמו הוא מן הסוג הראוי לניסוך על גבי המזבח, אלא שמניעה צדדית, שאין להעלות דבש על המזבח, גורמת לכך שלא ינסכו בו. אולם, אם יין שמעורב בו דבש מקבל איסור עצמי לכל יוקרב על גבי המזבח והופך לסוג יין פסול, מובן היטב מדוע אין לקדש בו בשבת (עיין בכתבי הגר"ז ועיין שם נוסחה שונה).

"דבש" מהו? הבנו, איפוא, את ההגדרות שעליהן מושתתת פסיקת הרמב"ם, וכעת שומה עלינו לברר, אם יין שמעורב בו דבש בלבד נפסל, או אולי גם סוכר שהתערב ביין - פוסלו. לשם כך, יש לבדוק "דבש" מהו. ובכן, רש"י הוא הראשון המתייחס לנושא זה, בכתבו (ויקרא ב/יא): **"כל מתיקת פרי קרויה דבש"**. הרדב"ז (ברמב"ם הל' איסורי המזבח פ"ה הל' א) מבאר, כי חובה להכריע כדבריו שכל מתיקות הפרי דבש היא, שהרי את דבש הדבורים אנו אוכלים למרות שהוא "יוצא מן הטמא", מן הדבורה, שכן, הוא מלוקט מן הפירות. כלומר, לא הותר הדבש אלא משום שהדבורה מלקטת את צוף הפירות ופולטתו ללא הוספת חומר מגופה. ומשחומר זה נקרא דבש, ברור, כי מתיקות הפירות דבש היא (ועיין שם עוד ב"משנה למלך").

מעתה, לשיטת הרמב"ם, אין לקדש על יין ממותק בסוכר, שהרי הסוכר גדל בקרקע. כעת, הבה נקרא בצוותא את ההלכה הבאה ב"שולחן ערוך", ונוכח כמה סברות, שיטות ודעות מסתתרים מאחורי המשפטים הקצרים (או"ח סימן רע"ב סעיף ח'): "מקדשין על... יין שיש בו דבש, ויש אומרים שאין מקדשין". הרמ"א פוסק: "והמנהג לקדש עליו אפילו יש לו יין אחר רק שאינו טוב כמו... שיש בו דבש (אגור)". כלומר, אם לפנינו שני יינות, האחד ממותק וטעים והשני יין צלול שטעמו פחות ערב, יעדיף את היין הטעים.

קטע יומי מתוך הגליון השבועי "מאורות הדף היומי - לילדים"

מסכת זבחים • דף נ"ד • יום שני כ"ח בניסן

הבשר שהצטמק

ילדים יקרים!
היום נלמד הלכה מרתקת.
מעשה בבשר נבלה בשעור "כזית". בשר נבלה אסור באכילה, ומי שאוכל ממנו שעור "כזית" חייב מלקות. שעור "כזית" הוא נפח ולא משקל, כלומר: בשר בגדל של "כזית".
הקצב לקח את בשר הנבלה והניח אותו בחוץ, במקום המיועד לבשר שאסור לאכל אותו. כשהזר הקצב בערב לסדר את חצרו, הוא הבחין שהבשר הצטמק בשמש ונהיה קטן יותר. הוא חזר אל האטליז ואמר למשגיח הכשרות: "ראית? כעת בשר הנבלה כבר אינו בשעור 'כזית'! האם דינו השתנה? המשגיח השיב: "אכן כן! אפלו שבתחלה הוא היה בשעור כזית, מאחר שכעת הוא הצטמק, מי שיאכל אותו לא יתחייב מלקות. כמובן שאסור לאכל אותו גם כשהוא פחות משעור כזית. אגב חייב מלקות סך ממונ."

למנוי גליון לילדים חייג:
1700-500-151
חודש היכרות חינוך

רבותי נברך!

חדש! מאורות השבת חלק י' הלכות ברכת המזון

מיים אחרונים, זימון וברכות הנהנין
אצל עשרות אלפי משפחות סעודת השבת נראית כבר מזמן אחרת. במהלך הסעודה בין מנה נוספת למזמור שבת הכל נעצר, עכשיו לומדים! בכל סעודה, הלכה. כמה אור, רגש ושמחה מתווסף לשולחן השבת!!!
אפשר להנציח את הרגע הזה, השיחות של בני המשפחה, החוויה, הרוממות. אתם מוזמנים.
שבת שלום ומבורך.

לפרטים והזמנות: 1-700-500-151
להשיג בחנויות הספרים

מתחילים בלימוד בשבת חוה"מ פסח